

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

18.6.2019 (#1325488)

Viljelijätukien valvontayksikkö

Asia 4623/03.00.00.01/2019

Voimassa 18.6.2019 – toistaiseksi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY)

Tämä ohje korvaa 29.1.2018 annetun ohjeen (Asia nro 2316/03.00.01/2017)

EI-TUOTANNOLLISTEN INVESTOINTIEN PAIKALLA TEHTÄVIEN TARKASTUSTEN OHJE

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	3
2 EI-TUOTANNOLLISET INVESTOINNIT OSANA MAASEUTURAHASTON JÄRJESTELMÄÄ.....	3
3 PAIKALLA TEHTÄVÄ TARKASTUS	4
3. 1 Tarkastuksesta ilmoittaminen.....	5
3.2 Tarkastuksen estäminen	5
3.3 tarkastettavat asiat ja pöytäkirjan täyttäminen.....	6
SÄÄDÖSLUETTELO.....	12

Tässä ohjeessa kerrotaan Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston, lyhyemmin **maaseuturahaston**,¹ rahoittamien **ei-tuotannollisten investointien korvausten** paikalla tehtävistä tarkastuksista. Ohje on tarkoitettu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten käyttöön ohjelmakaudeksi 2014–2020.

Ohje sisältää mahdollisimman vähän säännösten suoria lainauksia. Koska kyse on tarkastusten ohjeesta, normit löytyvät alaviitteistä. Tämä palvelee tulkintakysymyksiä pohtivia ja lisätietoja tarvitsevia virkamiehiä.

Ei-tuotannollisten investointeihin tehdään paikalla tehtävien tarkastusten lisäksi hallinnollisia tarkastuksia.² Tarkastukset perustuvat ensisijassa voimassa olevaan EU-lainsäädäntöön, toissijaisesti kansallisiin säädöksiin. Tarkastusten päätarkoitus on suojata unionin taloudellisia etuja.³ Samoihin kustannuksiin ei voi saada unionista päällekkäistä rahoitusta.⁴

Hallinnollinen tarkastus tehdään jokaiselle ei-tuotannollisen investoinnin korvaus- ja maksuhakemukselle. Tässä ohjeessa ei käsitellä hallinnollisten tarkastusten sisältöä. Niiden ohjeistuksesta vastaa Ruokaviraston maatalousosaston viljelijätukiyksikkö ja maaseudun kehittämisosaston kehittämistukiyksikkö.

Ohjeessa käytetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta lyhennettä ELY-keskus.

2 EI-TUOTANNOLLISET INVESTOINNIT OSANA MAASEUTURAHASTON JÄRJESTELMÄÄ

Maaseuturahaston tarkoituksena on kehittää maaseutua kestäväällä tavalla. Tavoitteeseen pyritään mm. ennallistamalla, säilyttämällä ja parantamalla maatalouteen liittyviä ekosysteemejä.⁵ Maaseuturahastosta rahoitettavilla ei-tuotannollisten investointien korvauksilla edistetään maataloutta ja maaseudun kehittämistä sekä pyritään maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin.⁶ Korvausta maksetaan kosteikkojen perustamiseen sekä perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaukseen ja aitaamiseen⁷

Ei-tuotannollisten investointien korvausjärjestelmässä **kosteikolla** tarkoitetaan veden ainakin osin peittämää aluetta, joka pidättää kiintoainesta ja ravinteita, toimii eliöstön elinympäristönä tai monipuolistaa viljelymaisemaa. **Perinnebiotoopilla** tarkoitetaan ketoa, niittyä, rantaniittyä, hakamaata, metsälaidunta tai nummea, jossa on selviä merkkejä laidunnuksesta tai alueen käytöstä karjan rehutuotantoon.⁸

¹ Asetus (EU) N:o 1306/2013 3 art.

² Asetus (EU) N:o 809/2014 48-49 art.; Vna 713/2015 3-4 §

³ Asetus (EU) N:o 1306/2013 58 art. 1 kohta

⁴ Asetus (EU) N:o 1306/2013 30 art.; Asetus (EU) N:o 1305/2013 59 art. 8 kohta; Asetus (EU) N:o 809/2014 48 art. 4 kohta

⁵ Asetus (EU) N:o 1305/2013, johdanto-osan 4 kohta

⁶ Asetus (EU) N:o 1305/2013, johdanto-osan 15 kohta, 3–4 art., 5 art. 4 alakohta, 17 art. 1 d kohta

⁷ Laki 1360/2014 3 §, 9 §

⁸ Vna 238/2015 2 §, 3 §, 8 §

Luonnonlaitumella tarkoitetaan ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 39 pykälän mukaan *pellon ja sellaisen pysyvää nurmea olevan peruslohkon, joka on maankäyttömuodoltaan peltoa, ulkopuolista laidunta, jota käytetään karjan rehuntuottoon ja jota ei nykytilassaan voida luokitella perinnebiotoopiksi tai kunnostettavaksi perinnebiotoopiksi. Luonnonlaitumesta voidaan tehdä maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva sopimus, jos sillä on muusta ympäristöstä erottuvia luonto- tai maisema-arvoja, joita voidaan edistää laidunnuksella. Luonnonlaitumen tulee sijaita maatalousympäristöön kuuluvassa maisemakokonaisuudessa. Luonnonlaitumia ovat myös reunavyöhykkeet ja metsäsaarekkeet.*⁹

Kosteikkoa varten ei-tuotannollisten investointien korvausta voidaan myöntää **aktiivilijelijälle, rekisteröidylle yhdistykselle** ja vesilain 12 luvun mukaiselle **vesioikeudelliselle yhteisölle**. Perinnebiotoopin ja luonnonlaitumen alkuraivausta ja aitaamista varten korvausta voidaan myöntää **aktiivilijelijälle ja rekisteröidylle yhdistykselle**.¹⁰

Korvauskelpoisilla kosteikkohankkeilla parannetaan uoman luonnontilaa sekä perustetaan luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteiden mukaisesti kosteikkoja, pienten kosteikkojen ketjuja, kosteikkomaisia tulva-alueita ja -tasanteita. Korvauskelpoisia eivät ole hankkeet, joissa keskitytään muualta kuin peltoalueelta tulevan vesistökuormituksen käsittelyyn, kastelualtaan rakentamiseen tai järven tai lammen muodostamiseen.¹¹

Korvauksen myöntäminen edellyttää, että hakija solmii investointikohteen hoitamisesta ympäristösopimuksen viimeistään hankkeen valmistumista seuraavana vuotena, ellei kyse ole petoaitojen rakentamisesta ja aidattavasta alueesta, jonka osalta asianmukainen sopimus on jo aiemmin solmittu.¹² Asianmukaisesti toteutettu ei-tuotannollinen investointihanke voi olla ympäristösopimuksen solmimisen edellytys.¹³ Tässä ohjeessa ei käsitellä ympäristösopimusten valvontaa.

3 PAIKALLA TEHTÄVÄ TARKASTUS

Paikalla tehtävässä tarkastuksessa varmistetaan, että hanke on toteutettu sovellettavien sääntöjen mukaisesti ja että hanke täyttää korvauksen saamisen edellytykset. Mukaan tarkastuskäynnille otetaan kopiot viimeisestä ja aikaisemmista maksuhakemuksista, mahdolliset ELY-keskuksen korvauspäätökset, myöntöpäätös, suunnitelmat ja muut mahdolliset hanketta koskevat asiakirjat.

Tarkastus tulee suorittaa ennen hakijalle myönnetyn korvauksen viimeisen erän tai kertakorvauksen maksua¹⁴. Tarkastukset ulotetaan vähintään viiteen prosenttiin kaikista maaseuturahaston rahoittamista menoista.¹⁵ Ei-tuotannollisten investointien

⁹ Vna 235/2015 39 §

¹⁰ Laki 1360/2014 9 § 1 mom.

¹¹ Vna 238/2015 3 §

¹² Vna 238/2015 10 §, 22 § 2 mom.

¹³ Vna 235/2015 28 § 1 mom.

¹⁴ Vna 713/2015 6 §

¹⁵ Asetus (EU) 809/2014 50 art. 1. kohdan 1. alakohta

korvausjärjestelmässä tarkastettaviksi menoiksi lasketaan hallinnollisissa tarkastuksissa korvauskelpoiseksi todetut kustannukset hankkeissa, jotka tarkastetaan paikalla kyseisen kalenterivuoden loppuun mennessä.¹⁶

Paikalla tehtävien tarkastusten otoksen poimintaan vaikuttavat komission asetuksessa säädetyt riskiparametrit¹⁷. Lisäksi 30–40 prosenttia tarkastettavista menoista valitaan satunnaisotannalla.¹⁸ Otoksen laatii Ruokavirasto ja tarkastukset tekevät ELY-keskukset.¹⁹

Tarkastaja ei saa olla esteellinen tekemään tarkastusta. Ei-tuotannollista investointia koskevan korvauspäätöksen tekemiseen tai hankkeen maksatukseen osallistunut virkamies ei saa tehdä samaa hanketta koskevaa paikalla tehtävää tarkastusta²⁰. Tarkastajalla tulee olla voimassa olevaa valvontapassi tai ELY-keskuksen myöntämää tarkastusoikeuden osoittava muu asiakirja, joka on esitettävä pyydettyä korvauksen hakijalle tai tämän edustajalle ennen tarkastuksen aloittamista.²¹ Maaseutuviraston aiemmin myöntämä passi on voimassa myös Ruokavirastossa.

3.1 TARKASTUKSESTA ILMOITTAMINEN

Hakijalle voidaan ilmoittaa tarkastuksesta enintään 14 vuorokautta etukäteen, jos menettely ei vaaranna tarkastuksen tarkoitusta tai tehokkuutta.²² Tarkastuksen tarkoitus saattaa vaarantua, jos hakijalla on mahdollisuus korjata puutteita, jotka mahdollisesti vaikuttavat korvauksen myöntämiseen tai maksamiseen. Ei-tuotannollisten investointien korvauksiin liittyvien tarkastusten tarkoitus tai tehokkuus ei pääsääntöisesti vaarannu, vaikka tarkastuksesta ilmoitettaisiin etukäteen. Ennalta ilmoittamisella pyritään varmistamaan, että hakijalla tai hänen edustajallaan on tilaisuus osallistua valvontaan. Valvonta voidaan tarvittaessa suorittaa myös ilman hakijan tai hänen edustajansa läsnäoloa.

3.2 TARKASTUKSEN ESTÄMINEN

Jos hakija tarkastuksesta ilmoitettaessa kertoo, että tarkastusta ei saa tulla tekemään, hänelle kerrotaan ELY-keskuksen hylkäävän hakijan tukihakemuksen.²³ Hakijalle lähetetään kirjallinen ilmoitus (kuuleminen) tarkastuksen estämisestä ja sen seurauksista sekä varataan kohtuullinen määräaika antaa asiassa selvitys.²⁴ Määräajan noudattamatta jättäminen ei estä viranomaista ratkaisemasta asiaa.²⁵

Hakija voi antaa selvityksessään suostumuksensa tarkastukseen ilmoitusajan puitteissa (noin kaksi viikkoa). Tarkastuksen viivyttäminen uhkailulla ei vaikuta myönnettävän tuen määrään, jos tarkastus voidaan tehdä myöhemmin. Silloin

¹⁶ Asetus (EU) 809/2014 50 art. 2 kohta

¹⁷ Asetus (EU) N:o 809/2014 50 art.

¹⁸ Asetus (EU) N:o 809/2014 50 art. 4 kohta

¹⁹ Laki 192/2013 22 §, 24 §

²⁰ Asetus (EU) N:o 809/2014 49 art. 2 kohta

²¹ Laki 192/2013 28 § 1 mom.

²² Laki 192/2013 30 §, Asetus (EU) N:o 809/2014 25 art.

²³ Asetus (EU) N:o 1306/2013 59 art. 7 kohta

²⁴ Laki 434/2003 34 §, 36 §

²⁵ Laki 434/2003 33 §

seuraamusta määrättäessä on arvioitava tavallista tarkemmin mahdollisen tukikelpoisuutta koskevan puutteen tai muun virheen tahallisuus ja ilmoittamisen jälkeen mahdollisesti korjatut puutteet.

Tukihakemus hylätään, jos hakija estää paikalla tehtävän tarkastuksen tekemisen kuulemisen jälkeenkin. Tarkastaja täyttää valvontapöytäkirjalle kohtaan 3, että hakija on estänyt tarkastuksen ja että hänelle on kerrottu, että tarkastuksen estämisen seurauksena tehdään päätös hakijan tukihakemuksen hylkäämisestä. Valvontapöytäkirja lähetetään hakijalle ja valvonnan estämisen vaikutukset perustellaan huolellisesti. Valvontapöytäkirjan lisäksi hakijalle lähetetään kuulemiskirje, jossa todetaan, että asia voidaan ratkaista ilman hakijan allekirjoitusta tai selvitystä.

Jos tarkastajan turvallisuutta uhataan, tarkastus voidaan keskeyttää. Tarvittaessa tarkastus tehdään käyttäen poliisin virka-apua.²⁶

3.3 TARKASTETTAVAT ASIAT JA PÖYTÄKIRJAN TÄYTTÄMINEN

Tarkastuksessa käytetään Ruokaviraston laatimaa **tarkastuspöytäkirjaa**. Siihen merkitään kaikki tarkastushavainnot, jotka vaikuttavat tai saattavat vaikuttaa korvauksen myöntämiseen tai maksamiseen. Lisäksi korvauksen hakijalle annetaan mahdollisuus kirjata huomautuksensa tarkastuspöytäkirjaan ja allekirjoittaa se. Kopio pöytäkirjasta tulee toimittaa hakijalle²⁷ ja Ruokaviraston maatalousosaston viljelijätukien valvontayksikköön. Asiakirjan allekirjoitus tai huomautusten tekeminen tai tekemättä jättäminen eivät vaikuta miltään osin hakijan oikeuteen hakea muutosta tarkastuksen tuloksen johdosta.

Tarkastuspöytäkirjaan voidaan liittää muistio ja valokuvia. Menettely on suositeltavaa, jos tarkastaja toteaa korvausehtojen joltain osin jäävän täyttymättä ja tapauksessa tarvitaan myöhemmin näyttöä hankkeen toteutuksesta. Jos ELY-keskus alentaa korvausta ja hakija hakee muutosta korvauspäätökseen, muistion tiedoilla voi olla tärkeä merkitys hallinnollisessa menettelyssä.

1. Perustiedot

Pöytäkirjan perustietoihin kirjataan ilmoitettiin tarkastuksesta etukäteen ja kenelle ilmoitettiin, tarkastuksen ajankohta, paikka ja tarkastajan nimi sekä tarkastuksessa läsnä olleet henkilöt. Lisäksi kirjataan hakijan nimi, toimen hallinnollinen numero, lähiosoite, postinumero ja -toimipaikka, puhelinnumero, tila- tai y-tunnus sekä kosteikon tai perinnebiotoopin sijainti (esim. lohkotiedot).

2. Tarkastushavainnot

2.1 Kosteikon tai perinnebiotoopin/luonnonlaitumen pinta-ala vastaa myöntö- tai muutospäätöksellä vahvistettua alaa

Ei-tuotannollisesta investointihankkeesta maksettavan korvauksen enimmäismäärää rajoittaa kohteen pinta-ala. Pinta-alan tulee olla vähintään 0,3

²⁶ Laki 192/2013 24 §

²⁷ Asetus (EU) N:o 809/2014 53 art.; Laki 192/2013 28 § 2 mom.

hehtaaria.²⁸ Lisäksi korvausehtoihin liittyy pinta-alaa koskevia vaatimuksia, joista kerrotaan myöhemmin. Paikalla tehtävässä tarkastuksessa tulee mitata kohteen pinta-ala joko GPS-laitteella tai sähköisesti näytöltä. Karttojen, mittalaitteiden ja mittapoikkeamien osalta ei-tuotannollisten investointien tarkastuksissa sovelletaan pinta-alojen ja pinta-alaperusteisten Euroopan unionin rahoittamien tukien valvonnasta annettua valtioneuvoston asetusta.²⁹ Pinta-alojen mittaamisesta on ohjeistettu peltovalvontaohjeessa (vuoden 2017 ohjeen asianro 1001/03.00.01/2017, kpl 10).

Kohtaan 2.1 merkitään myöntö- tai muutospäätöksellä vahvistettu ala, mitattu pinta-ala, mittausten menetelmä (GPS-laite tai sähköisesti) ja vastaako se tukipäätöksellä vahvistettua alaa. Jos pinta-ala vastaa tukipäätöksellä vahvistettua alaa, merkitään rasti kohtaan "Kunnossa". Jos hyväksytty pinta-ala sen sijaan poikkeaa tukipäätöksellä vahvistetusta alasta, merkitään kohtaan "Puute" pinta-alojen välinen ero (ha). Jos kyseessä on **kertakorvaushanke** ja pinta-ala todetaan tarkastuksella pienemmäksi kuin tukipäätöksessä oleva ala, korvausta ei makseta lainkaan. Tällöin kohtaan "Puute" merkitään 100 %. Jos tarkastuksella hyväksytty ala on suurempi kuin tukipäätöksellä vahvistettu ala, merkitään kunnossa, jolloin kertakorvaus maksetaan tukipäätöksen mukaisesti.

Hankkeista maksettavat hehtaarikohtaiset korvauksen enimmäismäärät ilmenevät oheisesta taulukosta.³⁰ Taulukossa 'A' tarkoittaa tuen perusteena olevan kohteen pinta-alaa hehtaareissa.

Kosteikon perustaminen ja uoman luonnontilan parantaminen	
•0,3 ha ≤ A ≤ 0,5 ha	3.225 €/kohde
•A > 0,5 ha	11.669 €/ha
Perinnebiotooppien alkuraivaus ja aitaaminen	
•0,3 ha ≤ A ≤ 3 ha	1.862 €/ha
•3 ha < A ≤ 10 ha	1.108 €/ha
•A > 10 ha	754 €/ha

2.2 Kosteikko täyttää pinta-alaa koskevan vähimmäisvaatimuksen ja kosteikko sijaitsee hyväksytyllä paikalla (ei koske perinnebiotooppeja/luonnonlaitumia)

Tarkastetaan, täyttääkö kosteikko pinta-alaa koskevan vähimmäisvaatimuksen ottaen huomioon kosteikkohankkeille sallitut poikkeukset ja sijaitseeko kosteikko hyväksytyllä paikalla. Jos todetaan puutteita tai vaatimuksia ei ole noudatettu, merkitään seuraamusprosentti (1-100 %) kohtaan "Puute" sekä kirjoitetaan perustelut ja arvioidaan laiminlyönnin laajuus, vakavuus, kesto ja toistuvuus³¹ kohtaan 3 *Perustelut puutteille ja muut havainnot*.

²⁸ Laki 1360/2014 9 §

²⁹ Vna 713/2015 6 §

³⁰ Vna 238/2015 18 §

³¹ Asetus (EU) N:o 640/2014 35 art. 3 kohta

Laiminlyönnin seuraamusprosentti on suurin vakavuuden, laajuuden ja keston perusteella arvioidusta prosenteista, ja se voi olla yksittäisestä laiminlyönnistä **1 – 100 %**.

Noudattamatta jättämisen **vakavuus** riippuu erityisesti noudattamatta jättämisen seurausten merkittävyydestä ottaen huomioon sopimusehtojen tavoitteet.

Noudattamatta jättämisen **laajuus** riippuu erityisesti noudattamatta jättämisen vaikutuksesta koko toimeen. Laajuutta voi arvioida laskemalla jonkin tietyn vaatimuksen osalta pinta-ala, jolla ehtoa ei ole noudatettu ja vertaamalla sitä koko hankkeen pinta-alaan. Näin saatua prosenttilukua voi käyttää apuna arvioitaessa noudattamatta jättämisen laajuutta.

Kesto riippuu erityisesti sen ajanjakson pituudesta, jonka vaikutukset jatkuvat, tai mahdollisuuksista kyseisten vaikutusten päättämiseen kohtuullisin keinoin.

Toistuvuus riippuu siitä, onko aiemmin todettu samankaltaisia noudattamatta jättämisistä saman tuensaajan ja saman toimenpiteen tai toimityypin osalta edellisten neljän vuoden aikana tai koko ohjelmakaudella 2014–2020 tai samankaltaisen toimenpiteen osalta ohjelmakaudella 2007–2013. Jos kyseessä on toistuva laiminlyönti, annettu seuraamusprosentti kerrotaan kahdella.

Jos tarkastuksessa ei todeta puutteita tai vaatimusten noudattamatta jättämisistä, merkitään rasti kohtaan "Kunnossa". Jos kyseessä on perinnebiotooppihanke, pöytäkirjalle vedetään viiva kohtiin "Kunnossa" ja "Puutteita".

Valuma-alueen määrittäminen ja pinta-alan mittaaminen on hyvä suorittaa ennen paikalla tehtävää tarkastusta kartta-aineiston avulla. Valuma-alueet on viety Kartturiin omaksi tasokseen.

Kosteikon vähimmäisala on 0,5 prosenttia kosteikon yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta³². Pinta-ala voi koostua yhdestä tai useammasta kosteikosta. Valuma-alueen alapuolella sijaitsevat luontaiset tai perustetut sekä samaan aikaan sen kohteen kanssa, jolle korvausta haetaan, perustettavat kosteikot yhdessä voidaan laskea vähimmäisalaan. Kosteikon pinta-alaan lasketaan kosteikon vesi- ja tulva-alueet ja penkereet sekä kosteikon hoidon kannalta tarpeelliset reuna-alueet.³³ Kosteikon tai tulva-alueen yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta on oltava peltoa enemmän kuin 10 prosenttia.³⁴

Kosteikon täytyy sijaita sille luontaisesti sopivalla paikalla. Sellainen on esimerkiksi pelto, sellaisen reuna-alue, metsä- tai joutomaa. Luonnollisella paikalla kosteikon ja tulva-alueen tulee pidättää "mahdollisimman tehokkaasti valuma-alueelta tulevaa kiintoaine- ja ravinnekuormitusta" ja luoda monipuolisia elinympäristöjä.³⁵

³² Vna 238/2015 5 §

³³ Vna 238/2015 5 §

³⁴ Vna 238/2015 4 §

³⁵ Vna 238/2015 4 § 1 mom.

Esimerkki. Kaisa Kosteikko on hakenut 0,8 hehtaarin laajuiselle ja Kimmo Kotipelto yhden hehtaarin kokoiselle kosteikolle ei-tuotannollisten investointien korvausta. Kosteikot sijaitsevat samalla valuma-alueella.

Timo Tarkastaja selvittää karttatarkastelun perusteella, että kosteikon yläpuolinen valuma-alue on 320 hehtaaria. Valuma-alueen yhteyteen perustettavan yhden tai useamman kosteikon täytyy siten olla kooltaan vähintään

$$320 \text{ ha} \times 0,5 \% = 1,6 \text{ ha.}$$

Kosteikot yhdessä täyttävät pinta-alavaatimuksen. Siksi ne ovat alojensa osalta korvauskelpoiset.

Vähimmäisalaa koskevista vaatimuksista poiketen kosteikon pinta-ala saa olla edellä mainittua pienempi, jos

- kohteessa on voimakas paikallinen maatalouden kuormitus
- kohde kuuluu suojavyöhykkeen, luonnon monimuotoisuutta tai kosteikkoa käsittävään yleissuunnitelmaan
- kohde edistää tehokkaasti maatalouden vesiensuojelua tai monimuotoisuutta; tai
- kyse on uoman palauttamisesta luonnontilaan³⁶

Maatalouden vesiensuojelua tai luonnon monimuotoisuutta tehokkaasti edistävä kohde saa olla edellä tarkoitettua vähimmäisalaa pienempi, kun kosteikko monipuolistaa merkittäväällä tavalla maatalousympäristöä alueella, josta puuttuvat luonnostaan kosteat elinympäristöt.³⁷ Arvio pinta-alasta poikkeamisen perusteista tehdään myöntöpäätöksen yhteydessä. Asiaan ei tarvitse paikalla tehtävässä tarkastuksessa pääsääntöisesti ottaa kantaa, ellei erityisestä syystä muuta johdu. Erityinen syy voisi olla esimerkiksi se, että tarkastuskäynnillä edellä tarkoitettu ehto osoittautuu selvästi paikkansa pitämättömäksi.

2.3 Perinnebiotoopin ja luonnonlaitumen kunnostustoimenpiteen kohteena olevaa aluetta ei ole muokattu, lannoitettu tai käsitelty torjunta-aineilla. Aluetta ei ole myöskään ojitettu tai metsitetty.

Jos kyseessä on perinnebiotoopin ja luonnonlaitumien kunnostushanke, tarkastetaan, että kohteella ei ole tehty kiellettyjä toimenpiteitä, eli että aluetta ei ole muokattu, lannoitettu, käsitelty torjunta-aineilla, ojitettu tai metsitetty³⁸.

Jos mitään kiellettyjä toimenpiteitä ei ole tehty, merkitään rasti kohtaan

³⁶ Vna 238/2015 6 § 1 mom.

³⁷ Vna 238/2015 6 § 2 mom.

³⁸ Vna 238/2015 9 §

"Kunnossa". Jos taas tarkastuksessa todetaan tai lohkomuistiinpanoista käy ilmi, että hakija on tehnyt jotain edellä mainittuja toimenpiteitä, arvioidaan laiminlyönnin laajuus, vakavuus, kesto ja toistuvuus ja merkitään seuraamusprosentti (1-100 %) kohtaan "Puutteita". Laiminlyönnin arvioinnista on kerrottu tarkemmin kohdassa 2.2.

2.4 Kunnostushankkeen aikana tehdyistä toimenpiteistä on pidetty kirjaa (koskee sekä kosteikko- että perinnebiotooppihankkeita)

Tarkastetaan, että korvauksen hakija on pitänyt hankkeen aikana kirjaa tehdyistä toimenpiteistä³⁹. Toimenpiteitä voivat olla **kosteikkohankkeissa** esimerkiksi pintamaan ja kasvillisuuden poistaminen, poistetun maa-aineksen loppusijoittaminen, patojen, pohjakynnysten, penkereiden ja muiden välttämättömien rakenteiden rakentaminen, kosteikon pohjan, luiskien ja reuna-alueiden muotoilu ja kasvillisuuden istuttaminen⁴⁰. **Perinnebiotooppihankkeissa** toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi puiden ja pensaiden raivaaminen, raivausjätteen ja vieraslajikasvillisuuden poistaminen, aitaaminen sekä karjatalouteen liittyvien rakennelmien ja rakenteiden kunnostaminen⁴¹. **Uoman kunnostushankkeissa** toimenpiteitä ovat mm. tulva-alueen palauttaminen, pienien kosteikkojen ja tulvatasanteiden perustaminen, veden virtaamaa hidastavien pohjakynnysten ja putkipatojen rakentaminen, uomien eroosiosuojaukset, kasvillisuuden istuttaminen ja puron mutkaisuuden lisääminen⁴².

Jos hakijan muistiinpanoista löytyy kaikki tehdyt toimenpiteet, merkitään rasti kohtaan "Kunnossa". Jos tarkastuksella todetaan puutteita muistiinpanoissa tai hakija ei ole pitänyt lainkaan kirjaa niistä, merkitään kohtaan "Puutteita" seuraamusprosentti ja kirjoitetaan kohtaan 3 perustelut ja arviointi laiminlyönnin vakavuudesta, laajuudesta, kestosta ja toistuvuudesta. Jos muistiinpanoista puuttuu tehtyjä toimenpiteitä, mutta pääosin ne ovat kunnossa, seuraamusprosentti voi olla 1-5 %. Jos mitään muistiinpanoja ei ole tehty, annetaan seuraamusprosentiksi 10 %.

2.5 Hakijan ilmoittamat kustannukset/kustannuslaskelmassa esitetyt kustannukset vastaavat kohteella toteutettuja toimia⁴³

Käydään pääpiirteittäin korvaushakemuksella esitetyt kustannukset läpi ja paikan päällä tarkastetaan, että kustannuksia vastaavat työt on asianmukaisesti tehty.

Jos tarkastaja ei havaitse kohteessa, että siellä olisi tehty kustannuksen mukaista suoritetta, kustannus ei ole korvauskelpoinen. Pöytäkirjalle merkitään rasti kohtaan "Puutteita" ja kohtaan 3 kirjoitetaan kustannus (kuitin tai tositteen numero), jota vastaavaa työtä ei ole kohteella suoritettu ja lyhyt kuvaus tekemättömästä työstä. Jos kaikkia korvaushakemuksella esitettyjä kustannuksia vastaavat työt on asianmukaisesti tehty, merkitään rasti kohtaan "Kunnossa".

³⁹ Vna 238/2015 4 §, 9 §

⁴⁰ Vna 238/2015 14 §

⁴¹ Vna 238/2015 15 §

⁴² Vna 238/2015 7 §

⁴³ Vna 238/2015 24 §

2.6 Jos korvaus myönnetään kertakorvauksena, hanke vastaa suunnitelmaa ja myöntöpäätöstä toteutettujen toimenpiteiden osalta

Tarkastetaan, onko hanke toteutettu suunnitelman ja/tai myöntöpäätöksen mukaisesti ja kaikki suunnitelmassa mainitut toimenpiteet on tehty⁴⁴. Jos toteutus on suunnitelman/päätöksen mukainen, merkitään rasti kohtaan "Kunnossa". Jos hankkeen lopputulos ei vastaa päätöstä tai suunnitelmaa, korvaus voidaan jättää maksamatta. Tässä tapauksessa merkitään rasti kohtaan "Puutteita" ja kohtaan 3 kirjoitetaan perustelut sekä yksilöidään toimenpiteet, joita ei ole toteutettu. Kertakorvaushankkeen pitää pääosin vastata suunnitelmaa ja päätöstä toteutettujen toimenpiteiden ja pinta-alojen osalta. Kertakorvausta koskevaa päätöstä voidaan muuttaa pelkästään hankkeen toteutusajan osalta.⁴⁵ Jos kyseessä ei ole kertakorvaushanke, tämän tarkastushavainnon kohdalle voi vetää viivan.

Seuraamusprosentti korvaukseen 1-100 %

Jos tarkastuksella havaitaan vaatimusten noudattamatta jättämisistä, jokaiselle laiminlyönnille annetaan erikseen seuraamusprosentti laajuuden, vakavuuden, keston ja toistuvuuden arvioinnin perusteella. Tähän kohtaan merkitään annettujen seuraamusprosenttien summa.

3. Perustelut puutteille ja muut havainnot

Kohtaan kirjoitetaan havaittujen laiminlyöntien perustelut ja arvioinnit sekä tarkastusta koskevat muut huomiot tai lisätiedot. Jos huomautuksia tai selvityksiä on paljon, voidaan tarvittaessa käyttää erillistä muistiota, josta tulee mainita tässä kohdassa.

4. Tarkastuksen tulos

Kohtaan 4 *Tarkastuksen tulos* merkitään rasti sen mukaan, mitä tarkastuksessa todettiin ja mikä on tarkastuksen lopputulos.

Jos tarkastuksessa todettiin, että hakija on noudattanut kaikkia korvauksen ehtoja, merkitään rasti kohtaan 4.1. Korvaus voidaan maksaa hakijalle haetun suuruisena, jos hallinnollisessa tarkastuksessa ei havaita puutteita tai todetaan, että kaikki ilmoitetut kustannukset ovat korvauskelpoisia.

Kohtaan 4.2 merkitään rasti, jos hakija on laiminlyönyt velvollisuutensa noudattaa korvauksen ehtoja, eli jos pöytäkirjan kohdassa 2.2, 2.3 tai 2.4 on seuraamusprosentti. Lisäksi merkitään annettu seuraamusprosentti, joka näkyy kohdassa 2. Vähennys voi johtaa aiempien maksujen takaisinperintään kokonaan tai osittain.

Jos hakija on tarkoituksellisesti jättänyt väärennetyjä todisteita korvauksen saamiseksi tai ei ole toimittanut pyydettyjä tietoja, laitetaan rasti kohtaan 4.3. Hakijalle

⁴⁴ Vna 238/2015 24 § 3 mom.

⁴⁵ Vna 238/2015 21 § 2 mom.

mahdollisesti jo maksettu korvaus voidaan periä takaisin. Hakemuksen kohteena oleva toimi voidaan myös sulkea maaseuturahaston tuen ulkopuolelle. Lisäksi hakija voidaan sulkea maaseuturahaston kyseisen toimenpiteen mukaisesti maksettavan tuen ulkopuolelle siksi kalenterivuodeksi, jolloin tarkastus tehtiin ja sitä seuraavaksi kalenterivuodeksi.⁴⁶

Jos hanketta, josta on haettu kertakorvausta, ei ole toteutettu suunnitelman tai myöntöpäätöksen mukaisesti, merkitään rasti kohtaan 4.4. Tässä tapauksessa korvaus voidaan jättää maksamatta.⁴⁷

5. Päiväys ja allekirjoitus

Kohtaan 5 tulee tarkastajan allekirjoitus sekä paikka ja päivämäärä, jolloin pöytäkirja on saatu valmiiksi.

6. Hakijan tai hänen edustajansa mahdollisuus allekirjoitukseen

Tarkastuksen lopuksi hakijalle tai hänen edustajalleen annetaan mahdollisuus jättää huomautuksia tai lisätietoja tarkastuksesta sekä otetaan hänen allekirjoitus. Jos pöytäkirjaa ei saada valmiiksi paikan päällä, pöytäkirja lähetetään allekirjoitettavaksi hakijalle myöhemmin.

Kun tarkastus on suoritettu, tarkastuspöytäkirja ja sen liitteet tulee skannata pdf-muotoon ja lähettää Ruokaviraston kirjaamoon sähköpostiosoitteeseen kirjaamo@ruokavirasto.fi. Saatteessa tulee viitata tämän ohjeen asianumeroon 4623/03.00.00.01/2019. Kopio pöytäkirjasta tulee toimittaa myös maksuhakemuksen käsittelijälle mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten.

SÄÄDÖSLUETTELO

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013 Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhtenäisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta (Asetus (EU) N:o 1303/2013)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1305/2013 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta (Asetus (EU) N:o 1305/2013)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1306/2013 yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta (Asetus (EU) N:o 1306/2013)

⁴⁶ Asetus (EU) N:o 640/2013 35 art. 6 kohta

⁴⁷ Vna 713/2015 7 § 3 mom.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1307/2013 yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (RY) N:o 73/2009 kumoamisesta (Asetus (EU) N:o 1307/2013)

Komission delegoitu asetus (EU) N:o 807/2014 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 täydentämisestä ja siirtymäsäännöksistä (Asetus (EU) N:o 807/2013)

Komission delegoitu asetus (EU) N:o 640/2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta (Asetus (EU) N:o 640/2014)

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 809/2014 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta (Asetus (EU) N:o 809/2014)

Hallintolaki 434/2003 (Laki 434/2003)

Vesilaki 587/2011 (Laki 587/2011)

Laki eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista 1360/2014 (Laki 1360/2014)

Laki maatalouden tukien toimeenpanosta 192/2013 (Laki 192/2013)

Valtioneuvoston asetus ei-tuotannollisia investointeja koskevasta korvauksesta 238/2015 (Vna 238/2015)

Valtioneuvoston asetus ei-tuotannollisia investointeja koskevan korvauksen ja eräiden sopimusten valvonnasta 713/2015 (Vna 713/2015)

Valtioneuvoston asetus pinta-alojen ja pinta-alaperusteisten Euroopan unionin rahoittamien tukien valvonnasta 712/2015 (Vna 712/2015)

Valtioneuvoston asetus ympäristökorvauksesta 235/2016 (Vna 235/2016)

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har uppsatts och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Ruokavirasto
PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket
PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority
P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7